

націоналізовані деякі галузі народного господарства. У США влада впливає на економіку через фінансово-кредитну сферу. Це найбільш м'який варіант регулювання, що припускає встановлення державою якихось правил, за якими діють учасники ринку.

Найважливішою проблемою взаємодії бізнесу і влади є визначення ступеня відповідальності кожного з суб'єктів за вирішення соціальних проблем і соціальний розвиток суспільства. Ні в науці, ні в практиці немає єдиного підходу до вирішення цієї проблеми.

Одні вважають, що відповідальність за розвиток суспільства в максимальному ступені покладається на бізнес. Цей, так званий, європейський підхід підтримують в основному представники некомерційних організацій і представники державних органів влади.

Інші поділяють американський підхід, в рамках якого надзавданням бізнесу є підвищення прибутку і зростання цінності компанії для акціонерів, а відповідальність за вирішення соціальних проблем лежить на державі. Нобелівський лауреат М. Фрідман вважав, що соціальна відповідальність бізнесу полягає в підвищенні його прибутків.

Населення країни чекає на рішення соціальних проблем суспільства, як від влади, так і бізнесу. Однак діюча система відносин влади, бізнесу та суспільства не завжди виправдовує ці очікування. Функція владних структур, що полягає в національних перетвореннях сфери бізнесу, використовується не досить ефективно і не забезпечує формування сприятливого організаційного та економічного середовища, що визначає правила функціонування бізнесу, хоча такі умови сприяють забезпеченню гідного життя народу і завоювання країною свого місця серед сильних світових держав.

Отже, взаємодія бізнесу і влади відображає інтереси суспільства, є найважливішим чинником стійкого соціально-економічного розвитку. Проведений аналіз функцій бізнесу і влади дозволяє зробити висновок про їх неефективність при відсутності взаємно вигідних зв'язків і взаємної залежності між бізнесом і владою. Функції бізнесу, як правило, є більш локальними і реалізуються на рівні внутрішньокорпоративному і території перебування, а функції влади – більш глобальними і реалізуються на державному, національному рівні. Разом з тим, реалізація своїх функцій обома суб'єктами та ефективна взаємодія між ними, в кінцевому підсумку, призведуть до стабільного розвитку суспільства та підвищення добробуту населення.

Список літератури

1. Економічний словник. – М., 1996.
2. Розенков Д. А. Управління розвитком відносин бізнесу, суспільства і держави в сучасній економічній системі. Автореферат д.е.н. – М., 2007
3. Туркін С., Сімполсон С. Соціальна складова в бізнесі: бізнес, суспільство, влада. – М., 2001.

УДК 633.853.32

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

**А. М. Курінна, гр.МЕ-15,
В. В. Сибірцев, доц., к.е.н.**

Кіровоградський національний технічний університет

З огляду на аналіз наукових праць та власні спостереження, останнім часом ситуація у сфері молодіжної зайнятості в Україні постійно погіршується. Молодіжний сегмент ринку праці – найбільш проблемна частка загальнонаціонального ринку праці. Пошуки першого робочого місця, невідповідність рівня та якості отриманої освіти професійним обов'язкам,

відсутність досвіду роботи, невідповідність запитів молоді та пропозицій роботодавців посилюють напруження на ринку праці.

Ситуація з працевлаштуванням випускників вузів в Україні носить дуже суперечливий характер. З одного боку, законодавчо закріплені гарантії і норми, а з іншого боку – в реальному житті ці норми часто «не працюють». Для випускників вузів існує проблема психологічної готовності до професійної практичної роботи. Багато випускників не готові довести роботодавцю свою фахову придатність. Ще однією проблемою є так зване «замкнуте коло» – досвід роботи за спеціальністю. Також, досить часто кар'єрні очікування молоді значно завищені, відсутні реальні знання про ринок праці та бажання проявляти активність під час пошуку першого місця роботи

За офіційними даними після завершення навчання через неможливість працевлаштуватися за набутою професією тисячі випускників звертаються по допомогу до Державної служби зайнятості. Так, щороку до Державної служби зайнятості звертається від 5 до 7 відсотків випускників навчальних закладів.

Проблеми, що стосуються працевлаштування випускників ВНЗ, спричинені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки: недостатнім освітнім рівнем; низькою адаптованістю та вразливістю щодо економічного й соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування (престижу, заробітку), до змісту, характеру і умов праці; високою професійною і територіальною мобільністю, що зумовлена неусталеністю та слабкістю економічних і соціальних зв'язків молоді людини, а також тим, що роботодавці не хочуть брати на роботу початківців, мотивуючи це відсутністю у них досвіду.

Дані проблеми можливо врегулювати за допомогою вдосконалення положень нормативно-правових актів, шляхом:

- розробки процедури реалізації положень ухвалених Програм для молоді, а також узгодження на всіх рівнях механізму субвентування;
- пропозиції у проектах Державного бюджету на рік закладати суми видатків на розвиток інтелектуальної сфери, у тому числі ухвалення дієвого фінансового механізму пільгового кредитування здобуття вищої освіти та проведення наукових досліджень молодими вченими;
- закладання у бізнес-планах суб'єктів господарювання не менше 20 % у фондах розвитку персоналу на підвищення кваліфікації та професійне навчання молоді для цілей покращення її якісних характеристик;
- розробки системи заходів, спрямованих на стимулювання молоді до роботи в Україні, у тому числі через розвиток молодіжного підприємництва (зокрема шляхом інвестування діяльності малих та середніх підприємств, заснованих молодими підприємцями) та участі в громадських роботах;
- ухвалення процедури легалізації праці через її переведення із тіньового сектору економіки (особливо у сільській місцевості);
- розробки та затвердження на державному рівні Програми гідної праці для молоді (у відповідності до базової, укладеної з Міжнародною організацією праці);
- створення резервного фонду на випадок погіршення фінансової, економічної, соціальної чи політичної ситуації в країні, який би забезпечував покриття ризиків (або непередбачених видатків) молодими сім'ями (у тому числі відновлення пільгового кредитування будівництва і реконструкції житла, запровадження соціальних програм захисту здоров'я).

Підсумовуючи проблеми й труднощі в адаптації молодого фахівця на ринку праці, можна констатувати наступне. Не завжди послідовно й науково обґрунтовано розробляються програми професійної адаптації населення до ринку праці, недостатньо активно залучають до рівноправного співробітництва соціальних партнерів – об'єднання роботодавців, профспілки, некомерційні організації, установи професійної освіти, асоціації випускників. Установи професійної освіти повільно перебудовуються з урахуванням нових вимог

роботодавців, негнучко реагують на зміни ринку праці відносно відповідності структури, обсягів і профілів підготовки кадрів, рівня їхньої кваліфікації. Найчастіше триває підготовка кадрів для галузей, що переживають спад, де відбувається значне вивільнення працівників. Кількість випускників вищих навчальних закладів, що мають професії бухгалтера, економіста, техника, юриста, значно перевищує потреби, що практично не залишає їм шансу для працевлаштування за отриманою спеціальністю. Виходить, що замовниками по цих професіях виступають не підприємства й організації, а батьки. Украй негативну роль відіграє також відсутність цільової системи працевлаштування випускників навчальних закладів по договорах з роботодавцями: наявні договори укладають без взаємної відповідальності за їхнє виконання. Моніторинг працевлаштування своїх випускників навчальні заклади, як правило, не проводять або проводять не дуже якісно.

Ясно, що стратегія працевлаштування випускників вищих навчальних закладів повинна виступати найважливішим напрямком державної політики зайнятості, сприяти здійсненню конституційного права громадянина на вільний вибір трудової діяльності. У цілому діюча державна політика використання й розвитку молодіжних трудових ресурсів повинна включати раціонально сформоване законодавство в сфері професійної адаптації населення до ринку праці в сполученні з ефективними механізмами взаємодії регіональних органів служби зайнятості, роботодавців, навчальних центрів служби зайнятості, установ професійної освіти й некомерційних громадських організацій.

Список літератури

1. Грішнова О. А., Самарцева А. Є., Молоді спеціалісти на ринку праці: проблеми конкурентоспроможності та працевлаштування // Соціально-трудові відносини: теорія і практика: Збірник наукових праць. – К., 2012. – С. 28–35.
2. Шаров О. І. Тенденції працевлаштування випускників ВНЗ у кризовий та посткризовий період // Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: Матеріали четвертої Міжнародної науково-практичної конференції. – Донецьк: Дон НУЕТ, 2009. – С. 18–21
3. Шубін О. О., Працевлаштування випускників – досягнення і проблеми // Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: Матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції. – Донецьк: Дон НУЕТ, 2008. – С. 2–3.

УДК 331.5

СУЧАСНА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ

А. С. Лубяна, ст. гр. УП-14

В. В. Сибірцев, доц., к.е.н.

Кіровоградський національний технічний університет

Для того, щоб і населення в цілому, і окремі соціальні групи отримували широку соціальну підтримку, сучасне суспільство наполегливо вимагає повноцінного соціального захисту найманих працівників. Економічні перетворення країни, спричинені розвитком ринкових відносин, обумовлюють відповідні зміни в галузі соціальної політики, розробку механізмів соціального захисту, заснованих на принципах саморегулювання та взаємопідтримки. Важливим компонентом у діяльності суб'єктів соціального захисту повинен стати соціальний захист найманих працівників підприємств.

Необхідність удосконалення та розвитку соціального захисту найманих працівників охоплює комплекс відносин між працівниками та роботодавцями, суспільними організаціями та державою, пов'язаних із мінімізацією впливу негативних факторів на якість життя, умови праці та соціальний статус громадян. Від вирішення цих проблем залежить не тільки успішна